

Індивідуальна податкова консультація

Державна податкова служба України, керуючись ст. 52 Податкового кодексу України (далі – Кодекс), розглянула звернення (...) (далі – Товариство) (...) щодо практичного застосування норм чинного законодавства та в межах компетенції повідомляє.

Як зазначено у зверненні, з метою регламентації порядку проведення організації професійного навчання працівників, Товариством видано ряд внутрішніх розпорядчих документів, що передбачають визначення потреб, пріоритетів та періодичності проведення професійного навчання працівників за рахунок коштів Товариства, а саме:

Положення про навчання та розвиток персоналу Товариства;

Положення про кадровий резерв Товариства.

Окрім того, зважаючи на необхідність якісної підготовки фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності (далі – МСФЗ), що зважаючи на специфіку діяльності Товариства як оператора системи передачі та члена Європейської мережі операторів системи передачі електроенергії (ENTSO-E), є об'єктом огляду міжнародними фінансовими інституціями, Товариство за рахунок своїх коштів залучає працівників фінансових служб до програм зовнішніх навчальних курсів з вивчення та застосування МСФЗ та управлінського обліку. При цьому, необхідність наявності відповідних знань та навичок та їх удосконалення визначена положеннями про структурні підрозділи та посадовими інструкціями таких працівників.

Варто зазначити, що подібні з точки зору виробничої необхідності навчання та підвищення кваліфікації проходять також фахівці з інформаційних технологій та інших технічних напрямів Товариства.

Також, працівники Товариства, з метою отримання відповідних знань, безпосередньо пов'язаних з виконанням посадових їх обов'язків, регулярно направляються на семінари та приймають участь у вебінарах. Отримувачем послуг відповідно до договорів, що укладаються з метою участі працівників у зазначених заходах, є Товариство. У договорах зазначається кількість учасників заходу від Товариства. При цьому, працівники Товариства по закінченню заходу отримують сертифікати про участь або прослуховування семінарів/вебінарів.

Платник просить надати індивідуальну податкову консультацію з наступних питань:

1. Чи є витрати, понесені Товариством у зв'язку з проведенням професійного навчання та підвищення кваліфікації працівників, необхідність яких визначена внутрішніми розпорядчими документами Товариства, положеннями про структурні підрозділи та посадовими інструкціями, такими, що не включаються до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку та відповідно не підлягають оподаткуванню податком на доходи фізичних осіб та військовим збором?

2. Чи є витрати, понесені Товариством у зв'язку з підвищенням кваліфікації (перепідготовкою) платника податку згідно із законом, такими, що не включаються до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку та відповідно не підлягають оподаткуванню податком на доходи фізичних осіб та військовим збором відповідно до вимог Кодексу, якщо Товариством укладеного договір не з вітчизняним вищим та професійно-технічним навчальним закладом, а з іншим суб'єктом господарювання, наприклад, фізичною особою-підприємцем?

3. Чи є витрати, понесені Товариством у зв'язку з участю працівників в семінарах/вебінарах, безпосередньо пов'язаних з виконанням посадових обов'язків, такими, що не включаються до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку та відповідно не підлягають оподаткуванню податком на доходи фізичних осіб та військовим збором відповідно до вимог Кодексу, якщо отримувачем послуг відповідно до договору про участь у такому заході є Товариство, та в договорі зазначається кількість учасників, які по закінченню заходу отримують сертифікати про участь або прослуховування.

Відповідно до ст. 6 Закону України від 12 січня 2012 року № 4312-VI «Про професійний розвиток працівників» організація професійного навчання працівників здійснюється роботодавцями з урахуванням потреб власної господарської або іншої діяльності відповідно до вимог законодавства.

Професійне навчання працівників здійснюється: безпосередньо у роботодавця, на договірній основі у професійно-технічних та вищих навчальних закладах, на підприємствах, в установах або організаціях. При цьому роботодавці можуть здійснювати формальне і неформальне професійне навчання працівників.

Формальне професійне навчання працівників робітничих професій включає первинну професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації робітників, а працівників, які за класифікацією професій належать до категорій керівників, професіоналів і фахівців, – перепідготовку, стажування, спеціалізацію та підвищення кваліфікації. За результатами такого навчання видається документ про освіту встановленого зразка.

Неформальне професійне навчання працівників – це набуття працівниками професійних знань, умінь і навичок, не регламентоване місцем набуття, строком та формою навчання та здійснюється за їх згодою безпосередньо у роботодавця за рахунок його коштів з урахуванням потреб власної господарської чи іншої діяльності.

У визначенні Українського юридичного термінологічного словника семінар – це форма групової роботи за участю запрошених, мета якої – обмін інформацією з певної теми. Конференція – це великі засідання тривалістю один чи декілька днів, присвячені одному ключовому питанню або темі, поділеним на вузьчі питання. Участь у семінарах (конференціях) передбачає отримання інформаційно-консультаційних послуг на підставі укладеного договору з

організатором семінару (конференції).

Порядок оподаткування доходів фізичних осіб регулюється розділом IV Кодексу, згідно з п. 162.1 ст. 162 якого платником податку, зокрема, є фізична особа – резидент, яка отримує доходи з джерела їх походження в Україні.

Підпунктом 163.1.1 п. 163.1 ст. 163 Кодексу передбачено, що об'єктом оподаткування резидента є загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід.

Статтею 165 Кодексу встановлено виключний перелік доходів, які не включаються до розрахунку загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку.

Так, до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку не включаються, зокрема:

сума, сплачена будь-якою юридичною або фізичною особою на користь вітчизняних вищих та професійно-технічних навчальних закладів за здобуття освіти, за підготовку чи перепідготовку платника податку, але не вище трикратного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 01 січня звітного (податкового) року за кожний повний або неповний місяць навчання, підготовки чи перепідготовки такої фізичної особи (п.п. 165.1.21 п. 165.1 ст. 165 Кодексу);

сума витрат роботодавця у зв'язку з підвищенням кваліфікації (перепідготовкою) платника податку згідно з законом (п.п. 165.1.37 п. 165.1 ст. 165 Кодексу).

Крім того, п.п. 1.7 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу передбачено, що звільняються від оподаткування збором доходи, які згідно з розділом IV Кодексу та підрозділом 1 цього розділу не включаються до загального оподатковуваного доходу фізичних осіб (не підлягають оподаткуванню, оподатковуються за нульовою ставкою), крім доходів, зазначених у п.п. 165.1.36 п. 165.1 ст. 165, пп. 3 і 4 п. 170.13¹ ст. 170 Кодексу та п. 14 підрозділу 1 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

Водночас перелік доходів, які включаються до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку передбачено п. 164.2 ст. 164 Кодексу, зокрема доходи, отримані таким платником податку як додаткове благо (крім випадків, передбачених ст. 165 Кодексу) у вигляді вартості безоплатно отриманих товарів (робіт, послуг), визначеної за правилами звичайної ціни (п.п. «е» п.п. 164.2.17 п. 164.2 ст. 164 Кодексу).

При цьому додаткові блага – це кошти, матеріальні чи нематеріальні цінності, послуги, інші види доходу, що виплачуються (надаються) платнику податку податковим агентом, якщо такий дохід не є заробітною платою та не пов'язаний з виконанням обов'язків трудового найму або не є винагородою за цивільно-правовими договорами (угодами), укладеними з таким платником податку (крім випадків, прямо передбачених нормами розділу IV Кодексу) (п.п. 14.1.47 п. 14.1 ст. 14 Кодексу).

Також вказаний дохід є об'єктом оподаткування військовим збором для

платників, зазначених у п.п. 1 п.п. 1.1 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу (п.п. 1 п.п. 1.2 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу).

Ставка військового збору становить для платників, зазначених у п.п. 1 п.п. 1.1 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу 5 відсотків об'єкта оподаткування, визначеного п.п. 1 п.п. 1.2 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, крім доходів, які оподатковуються за ставкою, визначеною п.п. 4 п.п. 1.3 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу (п.п. 1 п.п. 1.3 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу).

Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку на доходи фізичних осіб та військового збору до бюджету визначено ст. 168 Кодексу та п.п. 1.4 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

Щодо першого питання

У разі якщо неформальне професійне навчання працівників фінансових служб, фахівців з інформаційних технологій та інших технічних напрямів здійснюється юридичною особою (роботодавцем) не безпосередньо у роботодавця, тобто не дотримуються вимоги Закону № 4312, то положення п.п. 165.1.37 п. 165.1 ст. 165 Кодексу не застосовуються, а дохід у вигляді вартості наданих зовнішніх навчальних курсів з підвищення кваліфікації працівників Товариства включається до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платників податків, як додаткове благо та оподатковується податком на доходи фізичних осіб і військовим збором на загальних підставах.

Щодо другого питання

У разі якщо профейні навчання та підвищення кваліфікації працівників здійснюються юридичними особами, які не є вітчизняними вищими та професійно-технічними навчальними закладами за здобуття освіти та/або фізичними особами – підприємцями, то положення п.п. 165.1.21 п. 165.1 ст. 165 Кодексу не застосовуються, а дохід у вигляді вартості навчальних семінарів включається до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платників податків та оподатковується податком на доходи фізичних осіб і військовим збором на загальних підставах.

Щодо третього питання

Якщо запрошеною стороною семінару та за умовами договору отримувачем інформаційно-консультаційних послуг є юридична особа (роботодавець), інтереси якої представляє працівник, то сума сплачена юридичною особою (роботодавцем) за участь у семінарі (конференції) / вебінарів не є доходом такого працівника та об'єктом оподаткування податком на доходи фізичних осіб.

Водночас, якщо за умовами договору запрошеною стороною та отримувачем інформаційно-консультаційних послуг є працівник, то суму,

сплачену юридичною особою (роботодавцем) за участь у семінарі (конференції) за такого працівника, слід розглядати як дохід, отриманий таким працівником у вигляді додаткового блага, який включається до складу загального місячного (річного) оподатковуваного доходу з відповідним оподаткуванням.

Згідно з п. 52.2 ст. 52 Кодексу індивідуальна податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію.